

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 15/2013

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Olav Stake

Klagen gjelder: Forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning. Spørsmål om avdødes etterlatte har krav på kompensasjon tilsvarende 65 G

Beslutningsdato: 19. november 2013

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas til ikke følge. Saksomkostninger i anledning klagen dekkes delvis.

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, heretter omtalt som avdøde, deltok i FN-tjeneste i ██████████ i perioden ██████████. Etter FN-tjenesten jobbet han forskjellige steder, sist i deltidsstilling som miljøarbeider for psykisk funksjonshemmede frem til han sluttet 13. desember 1999. Etter dette gikk han på arbeidsledighetstrygd og sykepenger med yrkesrettet attføring. Fra 1. mars 2010 ble han tilkjent uførepensjon med en uføregrad på 100 % med full yrkesskadedefordel. Han avgikk ved døden 26. februar 2012 på grunn av brannskader etter selvpåtenning.

Avdøde fremsatte krav om erstatning for psykiske senskader etter FN-tjenesten i 2004. I den anledning innhentet FD spesialisterklæring fra psykiater Jon G. Reichelt ved Forsvarets Sanitet i samsvar med mandat fra FD. Da kompensasjonsordningen trådte i kraft ble saken overført til SPK. Skadelidte var da fortsatt i live, men døde like etter dette. Hans far er enearving i dødsboet og trådte inn i kravet ved avgjørelsen i nemnda, jf. kompensasjonsforskriften § 6 fjerde ledd.

SPK hadde i sitt vedtak tilkjent avdøde 50 % av full kompensasjon. Etter SPKs syn ga ikke det beskrevne sykdomsbildet holdepunkter for å hevde at de psykiske plagene alene kunne anses som årsak til hele den ervervsmessige uførheten på 100 %. SPK mente at de psykiske plagene som følge av FN-tjenesten hadde hatt innvirkning på uførheten og vurderte bidraget til å utgjøre 50 %.

Saken ble klaget senere klaget inn for klagenemnda. Nemnda avsa vedtak i saken 14. mai 2012. Det ble lagt til grunn at avdøde var blitt påført en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøringen i en internasjonal operasjon, og at denne hadde vært en nødvendig og tilstrekkelig betingelse for at han ble 100 % varig ervervsmessig ufør. Konsekvensen av det var at avdødes etterlatte hadde krav på full kompensasjon etter forskriften § 4, jf. § 6.

Etter forskriftsendringen sommeren 2012, har advokat Stake, på vegne av avdødes etterlatte, bedt om at saken skal bli vurdert med henblikk på utbetaling etter 65 G. SPK har gitt avdødes etterlatte avslag på søknaden, og vedtaket er påklaget til klagenemnda.

Både SPK og avdødes advokat møtte for klagenemnda og gjorde nærmere rede for sitt syn på saken.

2. Klagenemndas vurdering

Saken reiser spørsmål om avdødes opprinnelig krav om kompensasjon etter 35G-ordningen må anses som et krav som også omfatter senere endringer og tillegg til kompensasjonsforskriften. I forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning, ble det 18. juni 2012 innført en ny bestemmelse i forskriften § 4a. Av bestemmelsen fremgår det at:

«Personer som oppfyller vilkårene for kompensasjon etter § 4, og som i tillegg oppfyller de beviskrav og bevistema som gjelder etter det lovfestede objektive ansvaret i forsvarspersonelloven § 12b, har krav på kompensasjon etter del II av denne ordningen»

Forskriften innebærer en utvidelse av kompensasjonen til 65G, forutsatt at den skadelidte oppfyller de strengere krav til bevis og bevistema som følger av alminnelig ulovfestet erstatningsrett. Forskriften regulerer ikke nærmere hvordan krav skal fremsettes. Avdøde meldte krav om 35G før han døde, og saken ble ferdigbehandlet etter at han døde, men før forskriftsendringen trådte i kraft. Avdødes far, mottok som enearving utbetaling tilsvarende 35G iht forskriftens § 6, da vilkårene ble funnet oppfylt. Det er ikke omtvistet at skadelidte hadde avgått ved døden da innføringen av 65 G-ordningen trådte i kraft.

SPK iverksetter ikke på eget initiativ behandling av allerede avsluttede 35G-saker, for å avklare om den skadelidte også er berettiget til 65G. Dersom saken er avsluttet med utbetaling under 35G-ordningen, forutsettes at den skadelidte fremmer nytt krav under 65-ordningen. Det er ingen automatikk i at den som tidligere er innvilget 35G, får innvilget 65G uten at krav fremsettes. Det forutsettes således at den skadelidte selv tar initiativ.

Nemnda har i sak 24/2011 lagt til grunn at § 6 forutsetter at SPK har mottatt krav fra skadelidte selv eller fra en som har fullmakt på vegne av skadelidte. Avdødes far kan således ikke på selvstendig grunnlag fremme krav etter forskriftens § 4a. Spørsmålet er således om det kravet avdøde meldte etter 35 G-ordningen, er tilstrekkelig for at avdødes far nå kan søke om erstatning etter 65 G-ordningen.

Nemnda finner ikke at avdødes far er berettiget til å fremme et slikt krav. Nemnda mener det ikke er holdepunkter for å legge til grunn at avdødes opprinnelig krav om 35G, må forstås som et åpent og tidsubegrenset krav om dekning av enhver mulig utvidelse av ordningen eller endring av forskriften.

Nemnda deler ikke avdødes fars anførsel om avdødes krav etter "denne forskriften" også omfatter senere tilkomne endringer i forskriften. Kravet ble fremsatt etter 35G-ordningen og var ferdigbehandlet og avsluttet før ny forskrift trådte i kraft. Kravet ble således fremsatt etter den forskriften som da gjaldt og kan ikke omfatte en forskrift som på kravtidspunktet ikke var trådt i kraft.

Den særskilte kompensasjonsforskriften er ment å angi en rettighet til skadelidte selv, jf. formålsbestemmelsen i § 1 som sier at den er ment å gi «*økonomisk kompensasjon til tilsatt eller tidligere tilsatt militært personell*». Det er de tilsatte eller tidligere tilsatte som tilgodeses gjennom ordningen, ikke deres etterlatte. Forskriften hjemler ikke rettigheter for skadelidtes etterlatte, utover utbetaling til arvinger, der prosessen alt var i gang etter krav fra skadelidte selv. Med bakgrunn i at forskriften gjennom formålsbestemmelsen så klart skaper rettigheter for de tilsatte og tidligere tilsatte, men ikke for deres etterkommere, er det etter nemndas syn ikke grunnlag for å utvide kretsen av berettigede gjennom en særdeles vid fortolkning av kravsbegrepet.

Nemnda finner at krav etter 35 G-ordningen ikke kan forstås dithen at kravet også omfatter enhver fremtidig forskriftsendring. Kravet tas dermed ikke til følge.

Advokat Stake har fremlagt et salærkrav på totalt 9 timer i saken. 6 timer og 30 minutter er fakturer for vurdering og forberedelse av sak. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 11, dekkes rimelig og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klagebehandlingen. For nemnda synes antall timer medgått til vurdering og forberedelse av saken høyt, og vesentlig mer enn hva som kan anses rimelig og nødvendig knyttet til et rent tolkningsspørsmål. Nemnda finner at arbeid utover 2 timer ikke anses rimelig og nødvendig. Advokat Stake møtte under behandlingen av saken, med bakgrunn i at han også var tilstede i

annen sak. Nemnda finner grunn til å påpeke at det ikke er nødvendig med oppmøte i saker av denne karakter, og at utgifter til fremmøte således ikke kan påregnes dekket. Med bakgrunn i at advokat Stake denne dagen også hadde en annen sak for nemnda, aksepteres dog å dekke 30 minutter for fremmøtet. Nemnda finner etter dette at et rimelig og nødvendig salær ikke skal overstige 2 timer og 30 minutter.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge.

Utgifter juridisk bistand i anledning saken dekkes med kr. 5625 inkl. mva.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 10. desember 2013

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder